

ДО
ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДО
Г-ЖА БИЛЯНА ГЯУРОВА-
ВЕГЕРТСЕДЕР,
ДИРЕКТОР НА БЪЛГАРСКИ
ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНИ
ИНИЦИАТИВИ

На Ваш изх. № ВСС-16 361/02.03.2026 г.

ВИСШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
166 - 16261	09-03-2026

ОТНОСНО: *Предоставяне на отговори на поставените въпроси, в качеството ми на кандидат за заемане на длъжността административен ръководител – окръжен прокурор на ОКРЪЖНА ПРОКУРАТУРА - СМОЛЯН*

**УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА-ВЕГЕРТСЕДЕР,**

Във връзка с поставените въпроси с Ваше писмо изх. № ИПСН400/020326, предоставям на Вашето внимание и моите отговори:

По общите въпроси:

1. Какво е Вашето мнение по отношение на окрупняването на прокуратури или промяна на тяхната компетентност, включително и по посока нейното разширяване?

ОТГОВОР: Ако правилно съм разбрал въпроса, той визира извършената реформа в Прокуратурата на РБ, при която бяха окрупнени районните прокуратури. Личното ми мнение е, че от това има, както ползи, така и предизвикателства. Ползите касаят създадената възможност след окрупняването в една районна прокуратура със съответните отделения към нея, прокурорите да бъдат включени в съответните групи, които да гарантират по-равномерно натоварване на прокурорите. В по-големите прокуратури се създаде и възможност за специализация на прокурорите. Не така стоят нещата в малките прокуратури, където е невъзможно да се постигне такава специализация. Очакваните ползи сякаш не се оправдаха навсякъде, но по-важното е, че беше запазен достъпа до правосъдие, като в редица малки населени места, отдалечени от областните центрове, се запазиха териториални отделения, където гражданите могат да подават сигнали, да извършват справки и да имат непосредствен достъп до структурите на прокуратурата.

2. *Смятате ли, че избраните за административни ръководители следва да преминават обучение по Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи с оглед на специфичните правила за тях, разписани в него?*

ОТГОВОР: Според мен, всеки прокурор и следовател има нужда от подходящо обучение, което да е относимо към изпълняваните от него служебни правомощия, вкл. и от обучение по Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи. Административните ръководители трябва да отговарят на допълнителни и по-високи стандарти и затова има предвиден специален Раздел III Специфични правила за етично поведение на административни ръководители, а това изисква и съответната подготвеност. Смятам, че има подходящи обучения за административни ръководители, каквито са обученията за лидерство в системата на прокуратурата, които наред с обученията за етично поведение на административни ръководители, дават полезни знания за работа в екип, за ефективно управление на човешките ресурси, как се управляват конфликти, как се действа в кризисни ситуации и др. знания.

3. *Считате ли, че понастоящем съществуват достатъчни законови гаранции за ефективно разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник?*

ОТГОВОР: Този въпрос беше дискуссионен до месец юни 2023 г., когато законодателят го реши с промени в два отделни нормативни акта – ЗСВ и НПК, като беше приет ЗИДНПК (ДВ, бр. 48 от 2.06.2023 г.).

В Закона за съдебната власт се съдържат правила относно избора (чл. 30, ал. 5, т. 21 и т. 22 във връзка с чл. 112, ал. 6), назначаването (чл. 173а) на прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, както и ред за временно отстраняване от длъжност на главния прокурор или негов заместник (чл. 230, ал. 1, изр. 3 и чл. 230а).

Същевременно в НПК са разписани особени правила за разглеждане на дела за престъпления, извършени от главния прокурор или от негов заместник, в досъдебната и съдебната фаза на наказателния процес (чл. 411а – чл. 411и от НПК).

Обективният анализ на горесцитираните разпоредби дава основание да се приеме, че са налице законово регламентирани гаранции за ефективно разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник, при спазване на конституционните принципи и въведените стандарти в Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

4. *Смятате ли, че са необходими законодателни промени във връзка с решенията на СЕС по делата С-648/20 и С 852/19 относно българските ЕЗА и ЕЗР?*

ОТГОВОР: Считаю, че към настоящия момент Република България е изпълнила препоръките на СЕС и не са необходими допълнителни законодателни промени относно издаваните от българските власти ЕЗА и ЕЗР. Беше извършена промяна в института на Европейската заповед за арест в ЗЕЕЗА и в НПК, като националното ни законодателство беше приведено в съответствие с Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13.06.2002 г. относно ЕЗА и процедурите по предаване между държавите членки, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26.02.2009 г., като бяха съобразени решенията на СЕС по дело С-648/2020 г. и по дело С 852/19.

Действащите разпоредби на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест дефинират ясно ролята и отговорността на прокурора, като издаващ орган на ЕЗА. Освен това с измененията на закона беше предвиден и двустепенен съдебен контрол върху издаването на европейската заповед за арест, като по този начин се дава възможност на компетентната юрисдикция да упражни контрол за законосъобразност и

пропорционалност на националната заповед за задържане или европейската заповед за арест, предвиден е механизъм за оспорване от заинтересованото лице пред съда на основанията за тяхното издаване, съдебен контрол върху определени действия по разследването.

По този начин страната ни е осигурила достатъчно гаранции, че издаването и изпълнението на ЕЗА се подлага на предварителен и последващ контрол от независим съдебен орган, без да се накърняват непропорционално основни права на лицата.

5. Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 г. относно промените в Конституцията на Република България, обн. в ДВ бр. 106 от 22.12.2023 г., и, ако да, - в каква посока?

ОТГОВОР: Когато говорим за реформа в съдебната власт, трябва да посочим, че различните субекти влагат различен смисъл в нейното съдържание. Моето мнение, което мисля, че се споделя от голяма част от прокурорите, е свързано с необходимост от реформа, която да има за последица изработване на съвременна концепция за наказателна политика, която да възприеме и предложи модерни наказателно-правни решения, в областта на намаляване на формализма, подобряване на ефективността и бързината на наказателния процес, защита правата на пострадалия, решаване на проблемите с вещите лица и др. Наред с това следва да се осъвремени и Наказателния кодекс, като се извърши цялостен преглед и систематизиране на видовете престъпления, декриминализиране на деяния, загубили престъпния си характер, и евентуално криминализиране на нови видове обществено-опасни деяния, в контекста на динамиката в развитието на технологиите.

6. И. ф. главен прокурор Борислав Сарафов оспори разпоредбите на ЗИД на ЗСВ от януари 2025 г., с които не се разрешава на изборни членове на ВСС с изтекъл мандат да правят предложения до президента за избор на т.нар. "трима големи". През декември 2025 г. той оттегли жалбата си, чрез което бе препятствано и делото пред Конституционния съд, иницирано чрез него. С оглед този продължаващ процедурен каламбур, разпорежданията на наказателни състави на Върховния касационен съд и становището на Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС от октомври 2025 г., съгласно което г-н Сарафов не може да продължи легитимно да бъде и. ф. главен прокурор, поради ограниченията, наложени от измененията в ЗСВ (потвърдено впоследствие от решения на други съдебни състави), смятате ли че г-н Сарафов към момента е легитимен изпълняващ функциите главен прокурор на Република България?

ОТГОВОР: На този въпрос следва да даде отговор съответният компетентен орган. Това е ПК на ВСС, до която беше изпратен този казус от Пленума на ВСС.

Моята позиция по този въпрос е принципна. Недопустимо е конституционно определен орган, какъвто е главният прокурор, да бъде лишен от възможност да упражнява законовите си правомощия, поради неизпълнение от страна на друг орган (в случая – Народното събрание) да избере членове на ВСС от парламентарната квота. В този смисъл е и Решението на Конституционния съд от 27 септември 2022 год. по конституционно дело № 7/2022 г., в което КС се произнесе по въпроса, свързан с изтеклия мандат на Инспектора към ВСС. Конституционните съдии приемат, че е недопустимо орган, носител на правомощия, присъщи на законодателната или на изпълнителната власт, чрез неосъществяване на конститутивната си компетентност по отношение на орган на съдебната власт, в съответствие с Конституцията, на практика да лиши този орган за неограничено време от възможност да упражнява конституционните си правомощия.

В такъв случай, по мое мнение, следва да се приеме, че всеки орган на съдебната власт, до замяната му по надлежния ред, е легитимен.

7. *На стр. 2 от концепцията Ви сочите, че част от мотивацията Ви да се кандидатира отново като административен ръководител на ОП-Смолян са „не напълно постигнати цели“. Бихте ли казали кои конкретно са те и какви мерки планирате за постигането им?*

ОТГОВОР: Наличието на върнати дела, дори и малко на брой, винаги са показател за някакъв съществен пропуск. Извършваните анализи на върнати дела са имали за цел да набележат проблемите и да се избягват повторни грешки в прокурорската работа, но все още се допускат такива повторни грешки. Ката пример мога да посоча връщане на дело, поради неодоброено споразумение, тъй като не са налице законови основания. Ето това може да се нарече не напълно постигната цел.

На следващо място – не са редуцирани в желаната степен делата със срок на разследване над 3 год., над 4 год. и над 5 год., което съм го очертал като проблем, с който имам амбицията да се справя, в случай че бъде избран отново за адм. ръководител.

Бих искал също да се подобри качеството на делата, свързани с домашно насилие и повече от тях да приключват с внасяне на прокурорски акт в съда, но за това са необходими, както усилия от страна на органите на досъдебното производство, така и разбиране от страна на жертвите, че е важно да съдействат и да свидетелстват за да приключат успешно такива дела.

Не е постигната изцяло и друга цел – да бъдат намалени значително регистрираните случаи на престъпления с предмет наркотични вещества, което да се дължи на обективно намаляване на този вид престъпност в съдебния район на ОП-Смолян. Постигнат беше значителен напредък през последната година в борбата против разпространителите на НВ и бяха внесени рекорден брой прокурорски актове в съда, като се постигнаха осъдителни присъди, но тази тенденция следва да се поддържа докато престъпленията с предмет НВ намалее чувствително.

8. *На стр. 3 от концепцията Вие казвате, че планирате да делегирате повече правомощия на екипа. Какви конкретно ще бъдат те?*

ОТГОВОР: Правомощията на административния ръководител включват и контрол върху сроковете за разследване, сроковете за извършване на проверки, контрол върху продължителността на мерките за процесуална принуда, уведомяване на съответни институции по определени категории дела и др. В тази насока смятам, че административният ръководител не би могъл да се справи сам или не би се справил толкова добре, колкото би се справил заедно с помощта на своите заместници за реализиране на част от контролните функции. Освен това – важна е и помощта на другите членове на екипа, които могат да бъдат ангажирани за оказване на техническа помощ по контрола на всякакви срокове и уведомления на адресати.

9. *На стр. 6 отчитате спад на разкриваемостта на криминалните престъпления. Как си обяснявате тази тенденция?*

ОТГОВОР: Самият аз търся отговора на този въпрос. Разбира се, че имам и своите предположения, но е важно да се установят конкретните причини за понижаване процента на разкриваемост на криминални престъпления и ако това се дължи на субективни фактори да се предприемат действия за тяхното преодоляване. Този въпрос съм го поставял на вниманието на ръководството на ОД на МВР - Смолян и съм искал отговори, като получените такива не ме удовлетворяват.

Част от обективните фактори, които влияят върху процента на разкриваемост на криминалните престъпления са ми известни. При разглеждане на структурата на престъпността, която е характерна за съдебния район на ОП-Смолян, се вижда, че от криминалните престъпления на първо място са общоопасните, след което се нареждат престъпленията против собствеността и на трето място са престъпленията против личността. Първата група не въздейства понижаващо върху процента на разкриваемост на криминалните престъпления, но втората и третата група имат съществена роля за това. Голяма част от престъпленията против собствеността са за престъпления по чл. 216 от НК – повреждане или унищожаване на чужда вещ, като при тях разриването винаги е съществено предизвикателство. Тук всъщност става въпрос наистина за капацитет на оперативно издирвателните служби към ОД на МВР - Смолян. Друг фактор за формиране на по-нисък процент разкриваемост на криминални престъпления са престъпленията против личността. Тук има една особеност за съдебния район на ОП-Смолян. Водят се досъдебни производства за случаи на открити мъртви самотно живеещи стари хора, когато лекарите, които са посетили местопроизшествието, откажат да издадат съобщение за смърт. В такъв случай причината за смъртта остава неизвестна и се води разследване за престъпление по чл. 115 от НК. Наред с това в тази група (престъпления против личността) попадат и престъпленията, причинени в условията на домашно насилие. При тях се наблюдава повишаване на регистрираните случаи на домашно насилие, но сравнително малък процент от делата приключват с внасяне на прокурорски акт в съда, поради разколебаване на пострадалите и отказ да свидетелстват против своите близки, с които обикновено продължават да живеят в едно домакинство.

Това са, според мен, част от факторите, които пряко влияят върху процента на разкриваемост на криминалните престъпления в съдения район на ОП-Смолян, но оставам на мнение, че е необходим по-задълбочен съвместен анализ с ръководството на ОД на МВР – Смолян и такъв ще настоявам да се извърши.

С уважение,

**НЕДКО СИМОВ,
И.Ф. АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ
– ОКРЪЖЕН ПРОКУРОР НА
ОКРЪЖНА ПРОКУРАТУРА - СМОЛЯН**